

DET KONGELIGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

31.10.17

SØKNAD OM STATSTILSKUDD

Nord-Norsk Hestesenter AS endret i januar 2017 navn til Nasjonalt senter for nordlandshest/lyngshest AS (NSNL) som et ledd i prosessen med å ta et større nasjonalt ansvar. Målrettet bevaring gjennom bruk og avl av nordlandshest/lyngshest er en av kjerneoppgavene til senteret. I tillegg skal NSNL være et regionalt kompetansesenter for hest og hestefag. NSNL og Landslaget for nordlandshest/lyngshest (LNL) har et tett samarbeid som er formalisert i en samarbeidsavtale og NSNL har blant annet rollen som sekretariat for LNL. Det ble høsten 2016 ansatt daglig leder i 100 % stilling, mot 40 % tidligere år. Det medfører betydelig mer tid til å samarbeid og fokus på rasen.

De nasjonale rasene har lave bedekningstall og dermed også fødselstall. For nordlandshest/lyngshest var de dårligste årene 2012 og 2013 med 70 fødte føll hvert av årene. Siden da har det vært en økende trend med noe variasjon, per 1.oktober var det registrert 102 fødte føll for 2017. Det viser at man er på rett vei, og at økende samarbeid mellom sentrene og raseorganisasjonene er viktig i arbeidet.

De nasjonale rasene har konkurranse fra utenlandske raser, men vi opplever en økende etterspørsel etter nordlandshest/lyngshest. Det er særlig utdannede hester som etterspørres og etterspørselen er større enn markedet. Økning i fødte føll og økt etterspørsel viser at man er på rett vei og at arbeidet må fortsette. Ved å vise flest mulig gode individ på ulike konkurransearenaer får flere opp øynene for rasen og etterspørselen kan øke ytterligere. Det er viktig å ha et marked som etterspør rasen, slik at oppdretterne tør avle videre til et etablert marked. Fra 2011 til 2016 har antallet nordlandshest/lyngshest som deltar i sportslige aktiviteter gjennom arrangement i regi av Norges Rytterforbund økt på landsbasis. I 2011 var det totalt 485 starter på nordlandshest/lyngshest fordelt på 6 grener, mens det i 2016 var 1162 starter. Geografisk sett er det flest startende i Troms, det er bevegelse i sør og øst Norge som også er et viktig marked å satse videre på. (Dr. Siri Furre, Norsk Hestesenter, utgitt i Rimfakse nr.2 – 2017) Dette viser at vi har en allsidig hest, som stadig oppdages av nye brukere. Det sier oss at det er gjort et godt arbeid med å få fram gode individer, tross en liten populasjon. At flere vil satse på og oppleve rasen vår gjør at vi raskere kan komme opp i en populasjon som gir økt bruk og derigjennom økte bedekninger.

Bakgrunn for søknaden

Et stort arbeid på nasjonalt plan må gjøres i årene fremover for å sikre rasens eksistens og øke interessen for avl på rasen. Arbeidet NSNL gjør er basert på Utredning om de nasjonale hesterasene, samarbeid med Landslaget for nordlandshest/lyngshest, Handlingsplane for de nasjonale hesterasene 2011 – 2020, samarbeidsavtale mellom de nasjonale sentrene,

anbefalinger fra fagutvalget og strategiplanene for Nasjonalt senter for nordlandshest/lyngshest AS. Statusen for alle de tre særnorske rasene er kritisk, så det kreves et godt samarbeid mellom sentrene og raseorganisasjonene for å bedre situasjonen.

Vi starter søknaden med en kort rapport på deler av arbeidet vi har gjort i 2017. Årsrapport med fullstendig revisorattestert regnskap sendes slik omtalt i tildelingsbrevet for 2017, innen 01.05.2018.

Samarbeid

Det er opprettet godt samarbeid mellom Norsk Hestesenter (NHS), Norsk Fjordhestsenter og NSNL. Lederne ved tre nasjonale sentrene har hatt to møter, et på NHS og et på NSNL. I tillegg har det vært kontakt via mail og telefon utenom dette i aktuelle saker. Et viktig samarbeidspunkt med NHS er kompetansehevende kurs, som kan gjennomføres desentralisert. NSNL, NHS og LNL har etablert et samarbeid rundt utarbeidelse av nye hjemmesider og arbeidet er godt i gang.

Det er inngått en skriftlig samarbeidsavtale mellom senteret og Landslaget for nordlandshest/lyngshest. Det innebærer blant annet at senteret skal inneha sekretariatsfunksjon for LNL, drifte et sentralt medlemsregister og bistå i drift av hjemmesider. Dette vil styrke NSNL sin posisjon som nasjonalt senter, vi vil nå direkte ut til medlemmene og det vil vises at vi tar det nasjonale ansvaret. Det er god kontakt mellom NSNL og LNL, daglig leder deltar blant annet på styremøter. Nye brosjyrer med flotte bilder og informasjon om rasen er trykt opp. Vi tar mer og mer nasjonalt ansvar og flere oppgaver flyttes fra LNL, som er basert på frivillighet, til NSNL som har større mulighet til å holde kontinuiteten i arbeidet. Ca. 70 % av arbeidstiden til daglig leder, går med til arbeid knyttet til rasen i dag. Senteret tar et betydelig grep om utvikling av rasen i samarbeid med Landslaget.

Genebevaring og avl

NSNL har gjennom året jobbet i samarbeid med LNL med å etablere en permanent ungheststasjon ved NSNL. LNL har hatt et forprosjekt med tre slike stasjoner. Dette har oppdrettere vært svært fornøyde med, så derfor videreføres det. Daglig leder har vært på en annen stasjon for å se hvordan den ble drevet. Det er brukt mye tid og penger på området til hestene. Det er laget avtaler som sikrer både eier og NSNL, slik at det er klarlagt hvem som har ansvar for hva. Tre viktige mål med stasjonen er at oppdretterne skal frigjøre plass til nye føll, at flere 3 års hingster kommer på utstilling og at man sikrer god grunnutdanning i forhold til alder på hestene. De første hingstene kom i oktober 2017 til NSNL. Etterspørselen etter utdannede hester er større enn tilgangen, så her må det fokuseres på utdanning av de eksisterende hestene parallelt med økt avl. Det er i den sammenhengen også viktig å tilby riktig oppfølging til potensielle kjøpere slik at flere tør satse på unghester.

Det ble avholdt hingsteutstilling med utvidet bruksprøve i april. Det innebærer mye koordinering og organisering i samarbeid med Norsk Hestesenter (NHS) og Alslaget for lyngshest i Troms. Det kreves mye forarbeid før utstillingene med oppsett av blant annet tidsskjema og produksjon av kataloger (til Fylkesutstillinger). Fylkesutstilling ble arrangert i september i samarbeid med NHS, Alslaget for lyngshest i Troms og Norsk Varmblod.

Det er avholdt en Skeid – trening i september og ny er under planlegging.

Per i dag eier NSNL sju nordlandshest/lyngshester, hvorav en er egenoppdrett født i mai 2017. En hoppe er også bedekt denne sommeren, slik at vi venter føll også neste år. En nyinnkjøpt unghest er under utdanning. Hestene brukes i rideskolen og aktivt i sporten. Flere av hestene har vist gode resultater på stevner. Dette viser rasens allsidighet og viser at de kan brukes på mange områder. Gode opplevelser i starten av hestekarrieren på en god nordlandshest/lyngshest øker sjansen for at den eleven ønsker å kjøpe rasen når den tid kommer.

Kompetansesenter

NSNL har hatt foredrag om ulike temaer innen hestefaget, i samarbeid med fagpersoner på de ulike områdene. Dette har vist seg å være svært populært og gir hesteeiere nyttig kompetanse. Vi samarbeider tett med Målselvet som holder til under samme tak som oss. De har stor kompetanse på hest og har godkjent stasjon for inseminering og tapping av hingst.

For eiere av unghester av de nasjonale rasene er Fokus Unghest kurs et viktig tilbud i utdanningen av unghestene. Dette er kurs som arrangeres hos NSNL i samarbeid med Alslaget for Lyngshest i Troms.

Det er per i dag to lærlinger under utdanning hos NSNL, noe som er et viktig bidrag for kompetanseheving i hestenæringen. Vi har samarbeid med Senja Videregående skole, som har noe undervisning hos oss til sine elever som har programfag hest. Ettersom de har mistet hestelinjen sin, har vi startet et arbeid for å påvirke til å få den linjen tilbake. I dag må elever som vil gå VG2 Hest- og hovslagerfag enten til Tana i Finnmark eller Mosjøen i Nordland som er henholdsvis 70 og 64 mil fra NSNL.

Rideskolen er også en viktig del av kompetanseutviklingen i regionen. Dette fordi elevene læres opp i et system med hestevelferd og kunnskap i fokus. Dette er med på å forme de til ansvarsfulle og gode hestefolk. Nordlandshest/lyngshest med sine egenskaper egner seg godt i all bruk og det viser de veldig godt gjennom sitt arbeid som rideskolehester, mange av de elevene som kjøper seg hest er ute etter nordlandshest/lyngshest.

Samarbeidet med NHS innebærer også samarbeid om kompetansegivende kurs, det arbeides med å finne gode løsninger for kurs som kan desentraliseres.

Rideskolesjefen har i all hovedsak ansvar for det direkte arbeidet med hestene og utvikling av det kommersielle på senteret, samt at hun har det faglige ansvaret for lærlingene og ungheststasjonen. Økningen i den kommersielle virksomheten har gitt noen økonomiske handlingsrom for oppgradering av eksisterende anlegg. Det kan nevnes at det er lagt nytt tak på stallbygningene i sommer.

Prioriteringer for 2018

Nasjonalt senter for nordlandshest/lyngshest AS jobber som nevnt etter ulike planer og strategier i tett samarbeid med Landslaget for nordlandshest/lyngshest og tidligere nevnte dokumenter. Med bakgrunn i disse ønsker vi å prioriter følgende i 2018 når det gjelder arbeidet for bevaring av rasen.

Genbevaring og avl – målrettet bevaring gjennom bruk og avl

- Senteret skal ta inn hingster til ungheststasjonen for å frigjøre plass hos oppdretterne til videre avl, få flere 3 års hingster vist på utstilling, samt sikre en god grunnutdanning.
- NSNL skal utdanne 1-2 egne unghester i en to-årsperiode.
- Bruke egne hester i avl, bedekke minimum en hoppe per år.
- Arrangere oppdretterkonferanse i samarbeid med Landslaget for nordlandshest/lyngshest i januar 2018, for å øke kompetansen og interessen for avl.
- Senteret skal samarbeide med lokale arrangører, Landslaget og NHS om utstillinger.
- Sammen med samarbeidspartnerne skal vi oppfordre til deltakelse på kurs for eiere/brukere av rasen og legge til rette med blant annet rabatter til nordlandshest/lyngshest for å utdanne hester og eiere.
- Vi skal medvirke til at hesten brukes mer i næringsvirksomhet gjennom samarbeid med raseorganisasjon og aktører i næringen.
- Målselvet og MSNL skal tilby tapping av nordlandshest-/lyngshest hingster i samarbeid med veterinær for å bidra til enklere å kunne spre gener og gi større valgmuligheter til oppdrettere.
- Sammen med raseorganisasjonen bidra til å vise frem og skape/beholde godt omdømme til rasen.
- Bidra til at rasen deltar i ulike etablerte konkurransereformer innen ridning og kjøring i samarbeid med raseorganisasjonen og lokale klubber.
- Arrangere Skied-treninger for rasen og de to andre særnorske.
- Sammen med det lokale travlaget og Nord Norge Travforbund øke bruken av rasen i ponnitrav.
- NSNL skal ha godt skolerte hester til bruk i kurs og oppdrag og aktivt bruke rasen i den daglige driften av den kommersielle rideskolen og utdanningen av lærlinger. Det er av betydning hvilken type hest du tidlig i hestekarrieren stifter positivt bekjentskap med, her ligger det mange fremtidige hesteeiere og de skal vi vise at nordlandshest/lyngshest er allsidig og godt egnet som bruks-/konkurranshest.

Kompetansesenter

NSNL skal:

- Ha tilknyttet fagpersoner som kan bistå i undervisning i korte og lengre kurs innen forskjellige fagfelt knyttet til hest.
- Arrangere kurs for hestefolk innen landsdelen og rasespesifikke kurs for hele landet
- Tilby samlinger for ridelærere og trener i regionen, med faglig fokus i samarbeid med aktuelle fagfolk.
- Tilby kortere kompetansegivende kurs i samarbeid med Norsk Hestesenter, for 2018 er det under planlegging Kjørelærer 1 og kuskesertifisering.
- Bidra til økt fokus på utdanning av unghest gjennom profilering av arbeidet som gjøres med hestene i ungheststasjonen.

- Senteret vil fremover vise sitt nasjonale engasjement både på kurs lokalt og samarbeide med NHS sentralt om opplærings steder med sanntidskommunikasjon. Dette skal gjøres på senteret, Starum og eller via Skype eller webinar. På denne måten kan vi ta ned reisekostnader, øke antall kompetansegivende kurs i vår regi samtidig som om at vi på rimelig vis kan øke kompetansen i Norge. Instruktørene kan undervise fra der hvor de bor, og samtidig nå tusenvis av hesteeiere i det ganske land.

Samarbeid

- Sekretariatsfunksjon for Landslaget (dette innebærer blant annet: postadresse knyttet til senteret, drift av medlemsregister, oppdatering av hjemmesider, deltakelse på styremøter)
- Drifte ungheststasjon (oppstart oktober/november 217) med ca. 10 hingster.
- Samarbeid med LNL om promotering av rasen.
- Opprettholde og utvikle samarbeidet med de nasjonale sentrene.

Nasjonalt senter for nordlandshest/lyngshest AS søker om kr 2 400 000 i tilskudd for å utføre nasjonale oppgaver for bevaring av nordlandshest/lyngshest.

Med vennlig hilsen

Linda Nordgård Holmebukt
Linda Nordgård Holmebukt
Daglig leder

Thorbjørn Nymo
Styreleder